

Behandling yttrede, ubilligt, for ikke at siges uretfærdigt. Jeg skal derfor for mit Bedkommende paa det Varmeste anbefale det ærede Landsting, som naturligviis ikke nøie kan være bekjendt med de særlige bornholmske Forhold, at gaae ind paa Forslaget; thi efter det Kjendskab, jeg har til Landet, vil det uden al Tvivl blive modtaget med særdeles Paasjønneelse.

Ordføreren: Jeg har rigtignok før hørt den Ansøgnelse blive gjort gjældende paa et andet Sted, som den ærede Minister pegede hen til — det var ikke fra den ærede Minister, men fra en anden Side, at det blev gjort gjældende — men jeg kan dog ikke gaae ind paa den Betragtningssaaade, at Rigsdagen og Amtsraadet skulde være to fjenntlige Magter, der concurrerede med hinanden om at slaae de uheldige Skatteyder, og at det skulde være nødvendigt at forhindre, at Amtsraadet greb for meget ind, eller at Rigsdagen skulde sørge for, at Amtsraadet skaarer Skatteyderne, for at ikke Afgangen skulde være berøvet den tilbagefær at plyndre dem. Det er jo naturligviis et spørgesuldt Udtryk, jeg her bruger; men Meningen er den, at Rigsdagen og Amtsraadet have begge den samme Omhu for Skatteydernes Interesse og det samme Ønske om ikke at benytte deres Midler udover, hvad der er nødvendigt til de offentlige Anliggendes hensigtsmæssige Bestyrelse og heldige Udvikling, og jeg troer, at Amtsraadet, som staaer Skatteyderne nærmest, har en større Præsumption for sig end Rigsdagen med Hensyn til, at det vil have en saadan Omhu, baade fordi Amtsraadsmedlemmet lever midt iblandt Skatteyderne og udgjør en langt større Aliquotadeel af Skatteyderne og har en langt større Andeel i Beslutningen — han er ikke $\frac{1}{3}$ af Forsamlingen — og han mødes med sine Vælgere Dagen efter Beslutningen. Der er altsaa aldeles ingen Fare i saa Henseende. Men ialtsald maa det erindres, at de allerfleste Udgif-

ter ere saadanne, som Amtsraadsmedlemmerne helst ere frie for at votere, men som ere paa lagte ved Love, som ere givne af Kongen og Rigsdagen, og hvorover de altsaa ingen besluttende Myndighed have, at de kun kunne beslutte Udgifter, som ifølge Lovgivningen kunne gjøres. Men det kommer ved Bedømmelsen af Udgifterne ogsaa an paa, hvad der derfor udrettes. Det er jo klart, at af to Udgifter, hvortil der nominelt anvendes den samme Sum, vil den ene kunne betragtes som meget ringe, naar Summen har faaet en fornuftig Anvendelse, samtidigt med, at der med Hensyn til den anden kan være en uforvarlig Ødselhed tilføede, naar det Opnaaede Intet er værd. Jeg skal derfor gjerne tage paa mig enten at overlade Bestemmelsen af Maximum heelt til Amtsraadet eller indskrænke Regjeringens Control til et Forbehold til at gribe ind, naar der blev besluttet Noget, hvorved der er vedtaget en Udgift, som findes at være i og for sig utilbørlig. Jeg vil ikke have Bestemmelsen af Maximum underkastet nogen Afgjørelse, der kun fremkommer gennem en Addition af Resultaterne, men jeg vil nok have Bestemmelsen underkastet en Afgjørelse ved de enkelte Afdelinger, thi kun der kan Kritikken være frugtbringende.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg anseer Forhandlingen om Maximum for afsluttet fra min Side. Jeg skal blot tale om de to Tilfælde, hvorfor den ærede Landstingsmand fra Bornholm ønskede Lovens strax gjort gjældende. Det ene var med Hensyn til Godtgjørelsen til Medlemmerne af Amtsraadene. Jeg mener, at det just ikke er nogen Anledning til at fremskynde Spørgsmaalets Løsning, thi de have jo i saa mange Aar været uden Godtgjørelse. Det andet var, at Herredsklasserene bleve hævede her ved denne Lov, men ikke paa Bornholm. Men dette Bøh er ikke meget stort.